

5. Stuckey B. Taste What You're Missing: The Passionate Eater's Guide to Why Good Food Tastes Good / B. Stuckey. – Simon and Schuster, 2012. – 416 p.
6. King B. Orthonasal and retronasal perception of some green leaf volatiles used in beverage flavors / B. M. King. // Journal of agricultural and food chemistry. – 2006. – Т. 54. – №. 7. – С. 2664-2670.
7. Сірохман І.В. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення: навч.пос. [для студ.вищ.навч.закл] / І.В. Сірохман, В.М.Завгородня. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 544 с.
8. Dubova H. Ye. Advances in Research on Food Aroma Recovery : monograph / H. Ye. Dubova ; edited by A. T. Bezusov ; English Translation : V. I. Voskoboinyk, N. I. Rudenko. – 2nd edition. – PUET, 2017. – 187 p.

*Захарченко П. В., к.т.н., професор, завідувач кафедри,
Юдічева О. П., к.т.н., доцент,
Паламарчук О. К., магістр
Київський національний університет будівництва і
архітектури, Україна, м. Київ*

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО РИНКУ ШПАЛЕР В УКРАЇНІ

Статтю присвячено вивченню особливостей сучасного ринку шпалер в Україні: проаналізовано стан виробництва шпалер за останні роки та особливості експортної політики. Виявлено особливості застосування рідких шпалер як інноваційної продукції на ринку України. Розглянуто основних виробників рідких шпалер.

Вступ. Однією з важливих задач, з якою доводиться стикатися під час ремонту осель, є внутрішнє оздоблення стін. Для фінішної обробки спальні, вітальні або зони передпокою найчастіше обирають шпалери. Перевагами цього матеріалу над іншим оздобленням є, по-перше, велика кількість видів і широкий асортимент, а, по-друге, простота застосування, що дозволяє виконати роботу самостійно і заощадити кошти. Вітчизняний споживач має можливість обирати між вітчизняними і імпортними шпалерами, орієнтуючись на функціональні та естетичні властивості, а також на ціну.

Аналіз літературних даних та постановка проблеми. Нині в Україні працюють 15 шпалерних фабрик, але серед лідерів значаться лише 4 виробники:

– «Корюківська фабрика технічних паперів», яка випускає шпалери під ТМ «Слов'янські шпалери». Продукція цього підприємства за всіма

параметрами відповідає європейським стандартам, адже виготовляють її на кращому у світі шпалеродрукувальному устаткуванні з використанням найсучасніших технологій. У виробництві використовуються екологічно чисті водорозчинні фарби і покриття. «Корюківська фабрика технічних паперів» випускає близько 65 % від загального обсягу виробництва шпалер в Україні. Майже 70 % її продукції йде на експорт [1];

– фабрика «Синтра» (м. Калуш, Івано-Франківська обл.) є дочірнім підрозділом найбільшого європейського виробника – німецької шпалерної фабрики RASCH, що має більш ніж сторічний досвід в галузі шпалерного виробництва. Від RASCH підприємство одержало інформаційно-технічну базу і виробничо-технологічне забезпечення найвищого зразка. Шпалери на фабриці «Синтра» виробляються методом ротаційного друку [2].

– фабрика «Вініл» (м. Дніпро) володіє найсучаснішою технологічною базою серед шпалерних підприємств України. Висока продуктивність досягнута шляхом застосування замкнутого циклу виробництва, за якого на всіх етапах використовуються виключно власні ресурси: дизайн-студія, ділянки лазерного гравірування прокатних валів і підготовки вінілових паст, а також сучасні виробничі лінії, що дозволяють випускати більше 3 млн. рулонів шпалер на місяць [3];

– фабрика «Едем» (м. Дніпро) випускає шпалери під ТМ «Версаль». Близько 65 % продукції фабрики йде на експорт і знаходить свого споживача в багатьох країнах світу. Завдяки новітнім європейським технологіям вінілові шпалери «Едем» відрізняються цікавими фактурами і можуть імітувати найрізноманітнішу поверхню з максимальною натуралістичністю. Цьому сприяє сучасне обладнання провідних фірм Німеччини і Великобританії, що дозволяє друкувати шпалери як методом спіненого вінілу, так і методом тиснення [4].

Сучасним тенденціями у напрямку внутрішнього облаштування стін в Україні є використання 3D-шпалер; шпалер, що світяться; флуоресцентних шпалер; шпалер, що імітують різні поверхні; шпалер під шкіру; рослинних шпалер тощо. Цей перелік постійно доповнюється видами, що здатні задовольнити найбільш вимогливих споживачів. На ринку України новинки представлені як вітчизняними, так і закордонними виробниками.

Ціль та задачі дослідження. Мета роботи - проаналізувати стан та напрямки розвитку сучасного ринку шпалер в Україні. Для досягнення зазначеної мети були сформульовані наступні завдання:

- проаналізувати стан виробництва шпалер в Україні за останні роки;
- дослідити особливості українського експорту шпалер;
- вивчити товарознавчі характеристики інноваційної продукції - рідких шпалер.

Матеріали та методи дослідження. Об'єкт дослідження - сучасний ринок шпалер в Україні. Методи дослідження - аналіз, синтез, порівняння, узагальнення.

Результати дослідження. Табл. 1 містить дані щодо виробництва шпалер та виробів з паперу для покриття стін подібних, паперу прозорого для вікон за 2014-2018 рр.

Таблиця 1

Виробництво шпалер та виробів з паперу для покриття стін подібних; паперу прозорого для вікон в Україні за 2013-2018 рр, т [5]

Назва продукції	Виробництво, т, за роками					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Шпалери та вироби з паперу для покриття стін подібні, папір прозорий для вікон	2678	117	56,9	41900	45412	53130

Отже, за даними табл. 1 можна зробити висновки про те, що за 2018 р. виробництво шпалер та виробів з паперу для покриття стін подібних; паперу прозорого для вікон в Україні склало 53130 т. Якщо аналізувати період з 2013 р. по 2017 р. спостерігається наступна динаміка: у 2013 р. було вироблено 2578 т шпалер, але в 2014 і 2015 рр. виробництво знизилось, зокрема: в 2014 р. становило 117 т, а в 2015 р. – лише 56,9 т. Із 2016 р. зафіксовано збільшення і поступове зростання виробництва шпалер – у 2016 р. – до 41900 т, а у 2017 р. – до 45412 т. Оскільки у 2018 р. виробництво склало 53130 т, то можна зробити висновок що виробництво зазначеної групи продукції продовжує зростати. У табл. 2 наведено дані щодо експорту шпалер та настінних покриттів; паперу прозорого для вікон протягом 2013-2018 рр. за країнами, що закупують найбільшу кількість української продукції.

Найбільша частка експорту шпалер та настінних покриттів; паперу прозорого для вікон з України протягом 2013-2018 рр. припадала на Російську Федерацію, Білорусь, Азербайджан. Статистика свідчить, що експорт у ці країни в 2013-2014 рр. зазнавав змін, зокрема, в Російську Федерацію у 2013 р. було експортовано 66795,9 т продукції, потім щороку відбувалося зменшення обсягів експорту і в 2017 р. його об'єм становив лише 26280,4 т. Експорт у Білорусь у 2013 р. складав 4057,5 т, потім фіксувалося зниження до 173,7 (2016 р.). У 2017 р. ситуація почала вирівнюватися і зазначений показник сягнув 3081,7 т. Експорт шпалер та настінних покриттів; паперу прозорого для вікон у Азербайджан у 2013-2017 рр. залишається відносно стабільним і коливається в межах 3547,3-4424,0 т за рік. В останні роки Україна відкриває ринок і збільшує обсяги експорту у такі країни як Узбекистан, Таджикистан, Угорщина, Грузія.

**Експорт шпалер та настінних покриттів; паперу прозорого для вікон
протягом 2013-2018 рр. за країнами, т [5]**

Країни	Роки					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Всього, у тому числі:	94954,8	91903,4	53139,6	46837,1	34912,7	45269,1
Російська Федерація	66795,9	63598,2	28460,0	22652,6	26280,4	23830,6
Білорусь	4057,5	3593,6	2102,2	173,7	3081,7	6588,8
Азербайджан	3920,3	4424,0	3673,3	3553,5	3547,3	3747,2
Узбекистан	3282,5	3786,1	3049,5	2663,1	2518,8	2794,2
Таджикистан	1665,8	1960,3	1425,5	1447,7	1491,0	1550,8
Угорщина	-	-	-	8447,0	3774,2	1034,6
Грузія	1345,5	1326,6	1419,0	1315,9	1358,5	1326,9

Необхідно відмітити, що, починаючи з 2015 р., в Україні на будівельному ринку з'явився новий оздоблювальний матеріал для стін – рідкі шпалери. Компоненти рідких шпалер безпечні за критеріями екологічних стандартів і санітарних норм. У виробництві сухої суміші використовуються наступні складові: текстильні волокна; штучний і натуральний шовк; вовна; целюлоза; карбоксиметилцелюлоза; декоративні елементи. Якщо в інтер'єрі використовуються рідкі шпалери, дизайн такого приміщення буде відрізнятися різноманітністю, за рахунок того, що вони дозволяють користуватися найширшим спектром прийомів і методів обробки всіх можливих поверхонь. В Україні реалізуються рідкі шпалери як українських, так і закордонних виробників: ТМ «PolDecor», ТМ «Стиль», ТМ «Біопласт», ТМ «Екобарви», ТМ «CANLISIVA», ТМ «JELALCI», ТМ «SILK PLASTER».

Компанія PolDecor - найбільший в Європі виробник настінних покриттів, що складаються з природних матеріалів. Для виробництва рідких шпалер PolDecor використовує тільки високоякісні матеріали, часто впроваджує нові компоненти і, перш за все, пропонує те, що якісне, а не те, що легко виробляти [6]. Торгова марка «Стиль» відома ринку будівельних матеріалів в Україні вже більше 5 років – з 2010 р. Компанія використовує унікальне обладнання і передові технології. Продукція відноситься до категорії важкозаймистих речовин, тому вона забезпечує високу пожежобезпечність [7-8]. Продукція компанії «Біопласт» присутня на ринку з 2006 р., ця фірма стала першою, хто почав виробництво рідких шпалер в Україні. Їх вироби не містять барвників, це екологічно безпечний продукт. Наявність антистатичного покриття дозволяє уникнути скупчення пилу [9].

Підприємство торгової марки «Екобарви» починало свою роботу з реалізації рідких шпалер інших виробників, але з часом створила власний

продукт. Зараз пропонує не готовий продукт, а складові частини: целюлозу з Німеччини; клейовий склад і декоративні добавки з Туреччини. Це стає основою для експериментів компанії, яка фасує різні комбінації цих трьох компонентів [10]. Рідкі шпалери SILK PLASTER (Європейське виробництво) – це матеріал для фінішного оздоблення стін і стелі житлових і громадських приміщень, дуже універсальні і прості у використанні. В Україні ці шпалери реалізує фірма «Фасад» (м. Київ) [11] Рідкі шпалери CANLI SIVA (Туреччина) мають більше 70 видів кольору текстур, на целюлозній основі, що володіє високими експлуатаційними і декоративними характеристиками [12].

Висновки.

За даними Держкомстату [5] за 2013-2018 рр. виробництво шпалер та виробів з паперу для покриття стін подібних; паперу прозорого для вікон в Україні зазнавало коливань: у 2014-2015 рр. об'єм виробництва знизився порівняно з 2013 р., але з 2016 р. почалося поступове зростання, яке продовжилося і в 2018 р.

Протягом 2013-2018 рр. найбільшу кількість шпалер було відправлено на експорт в Російську Федерацію, Білорусь, Азербайджан. В 2015-2016 рр. обсяги експорту знизилися порівняно із 2013-2014 р, але з 2017 р. ситуація вирівнялася і обсяги експорту почали знову зростати.

Новий вид шпалер – рідкі шпалери, за рахунок використання таких натуральних компонентів, як бавовна, шовк, шерсть, целюлоза, відносять до екологічно безпечних. Нині в Україні реалізуються рідкі шпалери ТМ «PolDecor», ТМ «Стиль», ТМ «Біопласт», ТМ «Екобарви», ТМ «CANLISIVA», ТМ «JELALCI», ТМ «SILKPLASTER».

Список використаних джерел

1. Слов'янські шпалери [Електронний ресурс] // Зроблено в Україні. Каталог українських виробників. – Режим доступу: <https://madeinua.org/catalog/rembud/obmat/slovianski-shpalery/>.
2. SINTRA – производство [Електр. ресурс] // SINTRA. – Режим доступу: <http://www.sintra.ua/o-kompanii/proizvodstvo>.
3. Обойная фабрика ВИНІЛ – производство [Електр. ресурс] // ВИНІЛ. – Режим доступу: <http://www.vinil.ua/about>.
4. Едем – производство [Електр. ресурс] // ЕДЕМ. – Режим доступу: <http://edem.ua/about/>.
5. Економічна статистика. Економічна діяльність. Промисловість [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Рідкі шпалери Пол Декор [Електр. ресурс] // Буд-бум: Кращий Інтернет магазин рідких шпалер. – Режим доступу: <https://ukr.bydbym.com.ua/category/katalog/r-dk-shpaleri-pol-dekor>.

7. Жидкие обои ТМ «Стиль»: екологічно чистий і безпечний отделочний матеріал [Електр. ресурс] // Буд-бум: Кращий Інтернет магазин рідких шпалер. – Режим доступу: http://ukr.bydbym.com.ua/?gclid=EAIaIQobChMIwuTVk9nG3gIVw-eaCh1Vmg6BEAAYASAAEgJHHPD_BwE.
8. Рідкі шпалери ТМ «Стиль» [Електр. ресурс] // Буд-Бум. – Режим доступу: <https://bydbym.com.ua/content/r-dk-shpaleri-tm-stil>.
9. Переваги рідких шпалер Біопласт [Електр. ресурс] // BIOPLAST. Рідкі шпалери. – Режим доступу: <https://bioplast.ua/ua>.
10. Рідкі шпалери від торгової марки «Екобарви» [Електр. ресурс] // Буд-бум: Кращий Інтернет магазин рідких шпалер.– Режим доступу: <https://ukr.bydbym.com.ua/category/katalog/r-dk-shpaleri-tm-ekobarvi>.
11. Шелковая штукатурка (жидкие обои) SILK PLASTER в Украине от Европейского производителя [Електр. ресурс] // SILK PLASTER. – Режим доступу: <http://silkplaster.com.ua/shpaleri>.

*Захарчин Р.М., к.е.н., доцент,
Ковальчук Х.І., к.т.н., доцент,
Пшемінська Н., студ. гр. ТЕМ-15,
Дністрян Р.В., магістр гр. ЗТП-18м,
Львівський інститут економіки і туризму*

ПОЗИЦІОНУВАННЯ КАВИ ЯК БРЕНДУ ЛЬВІВЩИНИ

В Україні розвивається кавова культура, і постійно відбуваються фестивалі кави. По праву столицею кави вважається Львів. Уже кілька років поспіль відбувається міське свято «На каву до Львова», крім того виробництво Галка і Nescafé знаходиться в цьому місті. Також популярністю користуються бренди «Кава зі Львова», і «Львівська копальня кави». У великих містах набирають популярність інді-кав'ярні, де можна не тільки випити кави, а й купити меленої або зернової в упаковці, розробленій спеціально для конкретної кав'ярні.

Кожен день в світі випивають більше 1 400 мільйонів чашок цього напою. Кава - ключовий елемент світової торгівлі, основними сортами для продажу є арабіка і робуста. Ці два види займають 98% ринку в співвідношенні арабіка - 70%, робуста - 30%. Приблизно 2% займають рідкісні дорогі сорти.

За останні десятиліття попит на каву в Україні значно збільшився (в період з 2009 р по 2019 р. рівень споживання зріс на 23%) і продовжує зростати. Однак через нестабільну економіку і знецінення валюти, ціни на каву значно